

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Verna - A Dominica Septuagesimæ, ad Dominicam SS. Trinitatis

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Multi sunt vocati, pauci verò electi. Quæ causa est cur pauci salvi, hæc in
te causa est, cur ex illis forte non fis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44214

E O D E M D I E,
A D H Æ C C H R I S T I D O M I N I V E R B A.

Multi sunt vocati, Pauci vero electi. Matth. 20.

VERITAS PRACTICA.

Quæ causa est, cur pauci salvi sint, hæc in te causa est, cur ex illis forte non sis.

RATIO EST, Quia causa præcipua & magis immediata, cur pauci salvi sint, Concupiscentia est, quam pauci reprimunt.

Sed in te, qui concupiscentiam non satis forte reprimis, hac causa reperitur.

Ergo qua causa est, cur pauci salvi sint, hac in te causa est, cur ex illis forte non sis. Quod quam sit expavesendum nisi videas, argumentum est evidens tibi proposita Veritatis.

I. P U N C T U M.

Quam sint revera pauci electi & salvi, jam Christus aliis in locis manifestè declaraverat, tum quæ Christum tempore præcesserunt in veteri testamento: & quæ in nova sequuntur sunt vel Scripturæ, vel sanctorum Patrum sententiæ valde confirmant.

Sic porro Christus Dominus Matthæi septimo: *Intrate per angustam portam, quia lata porta & spatioja via est, quæ ducit ad perditionem, & multi sunt, qui intrant per eam. Quàm angusta porta & arcta via est, quæ ducit ad vitam! & pauci sunt, qui inveniunt eam!* Itemque Lucæ decimo tertio, quærenti cuidam, si pauci sunt, qui salventur, sic respondit: *Contendite intrare per angustam portam, quia multi dico vobis, quærent intrare, & non poterunt. Non est sensus, ut rectè notat Estius, quod multi quærent intrare per angustam portam, quam multi potius fugiunt, sed cum quæsitum fuisset à Domino, an multi salvarentur, primo admonuit eos, qui aderant, ut contenderent intrare per angustam portam, tum directè respondit multos fore, qui velent intrare ad salutem, & non posse: quod scilicet alia via quàm arcta, aut alia quàm angusta portâ velent intrare; Sic sanctus*

De Verbis Domini.

Augustinus, cujus hæc sunt Verba: Dominus

indicat paucos salvari, pauci enim intrant per angustam portam.

Quæ autem in veteri testamento præcesserunt figuræ & prophetiæ, mirum quàm apertè paucitatem illam adumbrent. In diluvio cunctis pereuntibus, pauci, ut ait expressè sanctus Petrus, *id est, octo anima salva facta sunt.* **1. Pet. 3.** In pentapolitano incendio solus cum liberis Lothus eripitur, neque decem inveniuntur, **Gen. 18.** quorum consideratione Deus cæteris parcat. Sexcenta erant Israelitarum millia, quæ ex Ægypto in Palæstinam vocabantur, ex quibus tamen soli duo Iosue & Caleb promissam illam terram ingressi sunt. Quo exemplo Apostolus magnificè utitur ad rem nostram illustrandam: *Sed non in pluribus eorum, inquit, beneplacitum est Deo, nam prostrati sunt in deserto. Hac autem in figura facta sunt nostri, ut non simus concupiscentes malorum, sicut & illi concupierunt.* Et post multa de illorum concupiscentiis, & pœnis consequentibus; *Hac autem, inquit, omnia in figura continebantur illis: Scripta sunt autem ad correptionem nostram, in quos fines sæculorum devenerunt.* Itaque, qui se existimat stare, videat ne cadat. Quasi diceret, nisi advertamus, idem nobis profus continget.

1. Pet. 3.

Gen. 18.

1. Cor. 10.

Cum postea verò terram illam desiderabilem inhabitaverunt, vivente quidem Josue, Deum satis fideliter coluerunt, sed illo mortuo, quædium putas in vero Dei cultu perfluerunt: *Citò, inquit Scriptura, deseruerunt viam, per quam ingressi fuerant Patres eorum: & audientes mandata Domini, omnia fecere contraria. Cumque Dominus Iudices suscitaret, in diebus eorum flebatur misericordia, & audiebat afflictorum gemitus, & liberabat eos de cade vastantium.* Postquam autem mortuus esset Iudex, revertentur, & multò faciebant pejora, quàm fecerant Patres eorum, sequentes Deos alienos, servientes eis & adorantes illos. Non dimiserunt adinventiones suas & viam durissimam, per quam ambulare consueverunt. Iratusque est furor Domini in Israel. Quid quod Davidis tempore, quocentè cultus Dei vigeat religiosius, audet ipse

Jud. 2.

A 3

David

David affirmare: *Corrupti sunt & abominabiles facti sunt in studiis suis. Non est, qui faciat bonum, non est usque ad unum. Dominus de caelo prospexit super filios hominum, ut videat si est intelligens, aut requirens Deum. Omnes declinaverunt, simul inutiles facti sunt, non est qui faciat bonum, non est usque ad unum.*

Tum de sequentibus saeculis, audiendi eorum Prophetarum: Nisi Dominus exercituum reliquisset nobis semen, ait Isaias, quasi Sodoma vissemus, & quasi Gomorrha similes essemus. Omnes conversi sunt ad cursum suum, quasi equus impetu vadens ad praelium, inquit Jeremias. Denique quo uno Micheae dicto cetera continentur: *Qui optimus in eis est, quasi paliurus: & qui rectus, quasi spina de sepe.*

Certe cum irent omnes ad vitulos aureos, quos Jeroboam fecerat Rex Israel, dicitur de seniore Tobia, quod solus fugiebat consortia omnium. Et Babylone cum Nabuchodonosor ipsos captivos detineret Judaeos, suamque auream statuam omnibus adorandam proponeret, soli tres illi Viri dicuntur restitisse, qui propterea in ardentem coniecti fornacem, stupeado ad omnem memoriam miraculo, liberi & illaesi permanserunt.

Non est quidem Canonicus quartus Ebrae liber, sed non minoris saltem est fidei, quam ex historicis illis unum aut Patribus Ecclesiasticis: quorum nomine nostra probantur dicta. Sic autem paucitas Salvandorum illo in libro describitur: *Hoc saeculum fecit Altissimus propter multos, futurum autem propter paucos. Quomodo autem interrogabis terram & dices tibi, quoniam dabit terram multam magis, unde fiat fidele, parvum autem pulverem, unde aurum fit: Sic & actus praesentis saeculi. Multi quidem creati sunt, pauci autem salvabuntur.*

Sed ne quid dubii restet, propter incertam Authoris fidem: Propheta certus Isaias unum hoc idem prorsus, diversa licet similitudine nobis depingit. *Hae erunt, inquit, in medio terrae, in medio populorum, quomodo si pauca oliva, qua remanserunt, excutiantur ex olea; & racemi, cum fuerit finita vindemia.* Videlicet disparum eorum fructuum numerum, qui plena manu carpuntur ex quavis planta, vel qui relinquuntur? Nonne quam multi possunt colligi, colliguntur: & quam pauci possunt deseri, deseruntur? O vere stupeadam paucitatem!

Neque minus stupende qui post Christum

vixerunt & scripserunt, Apostoli, caeterique Patres de hac salvandorum paucitate loquuntur. *Iustus vix salvabitur, inquit sanctus Petrus, impius & peccator ubi parebunt?* Cui conformiter Apollolus: *Nescitis, quod ij, qui in stadio currunt, omnes quidem currunt; sed unus accipit bravium: sic currite, ut comprehendatis. Omnis autem qui in agone contendit, ab omnibus se abstinere; & illi quidem ut corruptibilem coronam accipiant, nos autem incorruptam.* Ego igitur sic curro, non quasi in incertum, sic pugno, non quasi aërem verberans: sed castigo corpus meum, & in servitutum vedigo, ne forte cum aliis predicaverim, ipse reprobus efficiar.

In quibus Apostoli Verbis, multa conglobantur quae per se singularem, de qua hic agitur ita probant, ut simul juncta, magis ac magis illam confirmant. Primum est, ipsa comparatio salvandorum cum iis, qui bravium accipiunt, ut quemadmodum hi pauci sunt, ita & illi. Secundum est, quod sicut ij, qui sic currunt, ut bravium accipiant, ab omnibus se abstinere, ita nos ut salutem consequamur. At quam pauci sunt, qui sic sese abstinere, cum tamen pro aeterna & incorrupta corona longè magis unicuique abstinendum esset. Tertium est, quod se in exemplum hujus continentiae statuit, affirmans se proinde castigare corpus suum & cohibere omnes sensus suos, ut cum paucis, qui se ita continent, salutem consequatur: quasi diceret, quod nisi se ita contineret, quantumvis esset Apostolus & Doctor gentium, salvus tamen non esset. Unde & addit, quod quartum est praeter ceteris valde stupendum, tantum abesse, ut de se mortificando remittat aliquid, quod sit Apostolus & Praedicator, quin potius inde magis timeat & sibi vacet, ne forte praedicatio aliis, vel negligentiae, vel superbiae, vel alicujus demum culpae fiat obnoxius, & se perdat: disceantque omnes tali exemplo non esse tantum consilij, sed praeepti, sed necessitatis ad salutem, ut cum metu eam & tremore operentur. Quam pauci vero sint, qui hoc sibi persuadent, quis non videt?

Neque minus ad rem nostram confirmandam efficacius illud est, quod ait alibi: *Qui volunt devotes fieri, incidunt in tentationem & in laqueum Diaboli. & in desideria multa inutilia & nociva, qua mergunt homines in interitum & perditionem. Radix enim omnium malorum est cupiditas, quam quidam appetentes erraverunt*

vult à fide, & inferuerunt se doloribus multis: Quod est uno Verbo dicere, perierunt, nec tales unquam salutem consequuntur. At quoniam illi sunt, de quibus loquitur? Qui volunt, inquit, divites fieri? Non dicit, qui sunt divites, nec qui abarantur divitiis: sed hoc unum, qui volunt divites fieri. Jam verò si quod ait, tales sint perituri, quis non aperte videat, quàm pauci sint, qui salventur, cum pauci sint & certè paucissimi, qui non velint divites fieri? Ac propterea sanctus Joannes Chrysostomus: *Quod esse existimatis, inquit, in hac civitate nostra, qui salvi fiant? Erat autem Antiochia Civitas tum totius orbis florentissima, & numero Christianorum celeberrima. Pòst verò peregrinus; Infestum quidem est, quòd dicturus sum, dicam tamen; Non inveniuntur inter tot millia, centum, quin & de iis dubito.* Tum affert plurimas rationes, quas ad unam primariam contrahimus, ut facilius quisque intelligat, quam sit sibi timendum, si hanc in se causam perditionis omnium, & tam raræ salutis, inveniatur.

Est nempe illa cupiditas quam radicem malorum omnium vocat Apostolus, non quidem in se, cum nec ipsa sit peccatum in Christianis, sed in effectu, quem producit nisi diligenter cohibeatur, quod est paucis in usu. Cum verò multi pravi sint & dampnosi effectus, quos producit, tum hic eum maxime intelligimus, qui est proximus perditioni & demnationi sempiternæ, nempe Impœnitentia seu mors in peccato. Sicut enim eertum est, quod si quem verè pœniteret suorum criminum, quantumcunque reus esset, salventem consequeretur: ita nisi pœniteat, licet vel unius peccati noxam contraxerit, de illius salute actum est. Vix autem eum pœnitet, quem humanis rebus affixum tenet Concupiscentia, cum pœnitere nihil aliud sit, quàm hunc affectum revocare, & tam difficile sit hunc revocare affectum, quem semel rebus humanis inordinatè affixeris, ut propterea dicatur: *Nullus est, qui agat pœnitentiam super peccato suo, quia omnes conversi sunt ad cursum suum.* Et hi sunt universim, quibus à Domino dicitur: *In peccato vestro moriemini.* Nempe inquit, *Vos de mundo hoc estis, ego non sum de hoc mundo. Dixi ergo vobis quia moriemini in peccatis vestris.* O verba, verba ponderanda! nam esse de mundo nihil aliud est, quam affici rebus mundi ex inordinata concupis-

centia: sicut alibi frequenter & fusius est demonstratam.

Vide in 1. parte, Dominicam 1. & 3. Adventus. Totam hebdomadam infra Dominicam tertiam post Epiphaniam, & in Indice Verbo *Pœnitentia, Concupiscentia, Mors &c.* Abundè verò hæc declarantur in opusculo, *Via lata, quæ ducit ad perditionem.* In 1. parte.

II. PUNCTUM.

SED in te, qui Concupiscentiam non satis forte reprimis, hac causa reperitur.

Tibi quidem relinquitur dijudicandum, an quantum satis est, Concupiscentiam reprimas sed ne tibi palpes in retam seriam, tres regulæ seu notæ offeruntur, quibus agnoscas te minus forte quàm par esset, huic vacare studio.

Prima est, quod volenti evitare graviores & mortales lapsus, necessarium est cavere leviores, quos vocant veniales. Nam, ut ait sanctus Augustinus, *peccata minima si negligantur, occidunt*, id est mortalia fiunt, id est à veniali proclivior est lapsus in mortale, *Voluntas humana facillimè disponitur ab uno in aliud*, ait sanctus Thomas: unde tu, qui non satis advigilas præcavendis illis levicularibus culpis, quæ circa res amaras vel concupitas frequentius contrahuntur, non potes dici satis vacare huic studio, quod est ponendum in Concupiscentia reprimenda: & potest de te dici, quod est apud Jobum: *Appropinquavit corruptioni anima ejus: & visa illius mortiferus.*

Secunda regula est, ut quia opus est maxima gratia, quam multi sæpe causantur sibi deesse in quibusdam difficilioribus: tunc se fidelem quisque præbeat in facilioribus, quæ agenda occurrunt; sic enim fiet, ut primis gratis mereatur secundas & sequentes necessarias. Aut certè, qui hanc fidelitatem non servat in minimis & facilioribus, ne miretur se laborare in difficillimis, nec tam defectum accuset gratiæ, quàm fidelitatis suæ. Nam qui *fidelis est in minimo, & in minori fidelis est: Et qui in modico iniquus est, & in majori iniquus est.* Si cogitationes impuras non ita potes, ut velles, reprimere, non aliunde est, quam quia non vis oculos continere, sicut posses. *Pangendum sædus cum oculis, ut non de virgine cogites.* An illud sædus pepigisti? An pactum fideliter servas?

Tertiam

Hom. 40.
prop. ant.

Ier. 8.

Mat. 8.

Luc. 16.

Iob. 37.

Tertia denique regula est, ut quæ sunt præcepti melius fiant, fiant ea, quæ sunt Consilij. Hoc est enim, quod multos decipit, dum se dicunt non adstrictos ad ea, quæ sunt perfectionis & consilij: satisque sibi esse, si quod præcipitur aut vetatur, efficiant. Omnino sanè sit ita: sed non efficient, nisi plerumque consiliis adhæreant. Non desinant pejerare, nisi jurare desinant, neque jurare desinant, nisi præcaveant iram, nisi primos naturæ motus reprimant, nisi linguam moderentur, nisi affectus regant. Sic erudendus est

Matth. 5.

Apoc. 3.

oculus, si præbet scandalum: alioquin qui parcis oculo, non parcis animæ: qui consilium de continendo non servas oculo, nec servabis præceptum de continendo corde.

Non sunt opera tua plena coram Deo. Vide in 3. parte, Feria 2. infra hebdomadam quintam, ubi hæc expressa declaratur Veritas: Qui non servat Consilia, quia non sunt præcepta: nec ipsa etiam præcepta servabit.

III. PUNCTUM

Quæ est ergo causa, cur pauci salvi sint, hæc in te forte est, cur ex illis non sis. Quia causa illa proxima est, Concupiscentiæ motus inordinatus, quem qui non satis reprimunt, ita peccatis assueleunt, ut in his vivant, atque in his moriantur.

Tu verò si te probè nosti, non satis tuos illos naturalis concupiscentiæ motus soles reprimere: Ac proinde quid sequitur, nisi ut ejusdem causæ sitidem prorsus effectus? Nunquid colligunt de spinis uvæ, aut de tribulis ficus? Nunquid potest ficus uvæ facere, aut vitis ficus? sic neque salsa potest dulcem sacere aquam. Quasi diceret sicut fructus pendet ab arbore, & arbor à radice: ita mors à vita, & ex affectibus. Non possunt depravati affectus vitam probatam producere, neque vita corrupta mortem advehit incorruptam. Ratum fixumque est, Caro & Sanguis regnum Dei possidere non possunt, neque corruptio incorruptam possidebit. Nolite errare, Deus non irridetur. Quia enim seminavit homo, hæc & metet: Quoniam qui seminavit in carne sua: de carne & motet corruptionem.

Matth. 6.

Luc. 3.

1. Cor. 15.

Gai. 6.

Nempe illi valde errant, qui cum ex parte tantum & non omnino concupiscentiæ reprimendæ vacent, sibi tamen non timent nec præcavent; Et quidem in tribus errant. Primo quod alios videant nequiores, tum se satis honos putant, si non sint peccati: contra

quos expressè Christus Dominus, postquam retulit infelicem quorundam exitum: Putatis, inquit, quia hi, præ omnibus peccatores fuerint quia talia passi sunt? Non, dico vobis, sed nisi poenitentiam habueritis, omnes similiter peribitis. Secundum in quo errant, est, quod habendæ poenitentia satis sibi esse putant, si confessi faciant aut dicant, quod sibi iustum fuerit, nec de extirpandis pravis affectibus, aut avertendo corde à peccati objectis feridè cogitant, unde semper manent pravè affecti, & nunquam illos verè poenitent, ut supra est demonstratum. Colligata est iniquitas Ephraim: absconditum peccatum eius. Dolores parturientis venient ei. Ipse filius non sapiens: nunc enim non stabit in contritione filiorum. Notanda valde Prophetæ Verba.

Luc. 13.

Osee. 13.

Tertium denique, quod si forte nullum in se apertum agnoscant peccatum, se propterea quasi tutos & securos habeant, nec satis humiles & pavidi ad perfectiora se extendant: Quasi gens, quæ iustitiam fecerit, & iudicium Dei sui non dereliquerit. Quibus aprè sanctus Gregorius; Consideremus, inquit, quia nec hoc quidem sine aliquo reatu nostro est, quod laudabiliter gesimus, si remota pietate iudicemur. Quis enim nostrum vitam præcedentium Patrum valeat vel superare vel assequi? Et tamen David dicit, ne intres in iudicium cum servo tuo, quia non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens. Paulus cum diceret, nihil mihi conscius sum, caute subjunxit, sed non in hoc justificatus sum. Iacobus dicit, in multis enim offendimus omnes. Ioannes dicit: si dixerimus, quia peccatum non habemus, ipsi nos seducimus, & veritas in nobis non est. Quid ergo facient tabulae, si tremunt columna? aut quomodo virgulea immobilia stabunt, si huius pavoris turbine etiam cedri quatiantur? Responde: Et illud sancti Anselmi sæpe revolve, si vis esse de numero salvatorum, esto de numero paucorum; Et sicut quanto de paucorum numero fueris, tanto securior de numero salvatorum eris; ita quanto magis ab eorum discedes numero, qui pauci sunt, tanto à salutis securitate discedes longius. O quanta utrimque distantia! ô quantus inde metus & tremor!

Is. 58.

24. Mor.

18.

Videri possunt hæc affines Veritates, ex aliis locis. Sicut non est habenda sollicitudo anxia & scrupulosa de peccatis remissis: ita rationabilis non est deponenda.

103.

In 1. parte, Feria 3. infra hebdomadam 4. post Epiphaniam.

Quanto te ipsum negligis, quasi non esses cum cæteris periturus, tanto te Christus doluit præ cæteris petituris.

In hac 2. parte, Feria 5. infra hebdomadam primam Quadragesime.

Præcipitatio animi in statu vitæ deligendo, præcipitium est animæ.

Non evitat præcipitium, sed mutat, quæ nimis præceps, nimis est lentus.

In hac 2. parte, in fine ubi de statibus, prima & secunda Consideratione.

Qui sibi palpat, quod non longè erret, periculosius sæpe errat, quam qui aberrat longius.

In 3. parte, Dominica 3. post Pentecosten.

Qua ratione fit, ut plures dici possint mali, quam bonæ arbores: eadem profus fiet, ni caveas, ut mala potius, quam bona sis arbor.

In eadem parte, Dominica 7.

Sicut prima & puerilis ætas index est securitæ vitæ præsentis: ita hæc vita præsens indicium est futuræ post æternitatis.

In eadem parte. In Nativitate S. Iohannis Baptista.

Verendum, ne quod tibi deest ad perfectionem, desit etiam ad salutem.

In 4. parte, Feria 2. infra hebdomadam 17.

CVM hinc ad usque Pascha, Veritates desumantur ex Consideratione Passionis Domini nostri: HÆC HEBDOMADE initium ducitur à Consilio Iudæorum contra Iesum, ubi Judas prodicionem suam aperuit. Tum in his pergitur, quæ Evangelica refert historia, usque ad sermonem Domini, peractâ cœnâ cum discipulis habitam; & eò præcipuè referuntur Considerationes, ut agnoscas Bonitatem Domini Iesu oppositam malitiæ Iudæorum, sicque ejus exemplo discas malum in bono vincere.

FERIA SECUNDA.

DE CONSILIO IUDÆORVM

contra Dominum IESUM:

ET DE CONSILIO DOMINI IESV,

pro salute Iudæorum, & nostra.

Dixit Iesus discipulis suis: scitis, quia post biduum Pascha fiet: & filius hominis tradetur, ut crucifigatur. Tunc congregati sunt Principes Sacerdotum, & seniores Populi in atrium Principis Sacerdotum, qui dicebatur Caiphas: & consilium fecerunt, ut IESUM dolo tenerent, & occiderent. Matth. 26.